

*Suvestinė redakcija nuo 2017-01-01 iki 2018-06-30*

*Isakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [97-4307](#), i. k. 102301MISAK00000510*

## **LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO**

### **Į S A K Y M A S DĖL MEDŽIOKLĖS EGZAMINO TVARKOS IR PROGRAMOS IR MEDŽIOTOJŲ MOKYMO KURSŲ IR STAŽUOTĖS PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2002 m. rugsėjo 30 d. Nr. 510  
Vilnius

Siekdamas užtikrinti Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo (Žin., 2002, Nr. [65-2634](#)) 5 straipsnio 2 dalies 7 punkto ir 14 straipsnio 1 dalies įgyvendinimą:

1. T v i r t i n u Medžioklės egzamino tvarką ir programą ir Medžiotojų mokymo kursų ir stažuotės programą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad Medžioklės egzamino tvarka ir programa ir Medžiotojų mokymo kursų ir stažuotės programa įsigalioja nuo 2002 m. spalio 1 d.
3. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiu žodžiu „gyvūnija“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

**PATVIRTINTA**

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2002 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 510  
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2009 m. gruodžio 2 d.  
įsakymo Nr. D1-732 redakcija)

**MEDŽIOKLĖS EGZAMINO TVARKOS APRAŠAS****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Medžioklės egzamino tvarkos aprašas nustato asmenų, norinčių tapti medžiotojais, teorinių žinių ir praktinių įgūdžių bei gebėjimų patikrinimo tvarką.

2. Stojantysis į medžiotojus, įvykdęs Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo ir Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių reikalavimus, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento teisės medžioti suteikimo ir panaikinimo komisijos (toliau – Komisija) paskelbtu laiku turi teisę laikyti Medžioklės egzaminą.

3. Medžioklės egzaminą sudaro teorijos egzaminas ir šaudymo egzaminas. Pirmiausiai laikomas teorijos egzaminas, o jį išlaikius – šaudymo egzaminas.

4. Medžioklės egzamino teorijos egzamino rezultatai fiksuojami Komisijos Medžioklės egzamino teorijos egzamino protokole (1 priedas). Medžioklės egzamino šaudymo egzamino rezultatai fiksuojami Komisijos Medžioklės egzamino šaudymo egzamino protokole (2 priedas). Minėtus protokolus pasirašo visi Komisijos nariai, dalyvavę egzaminuose. Egzaminus priima ne mažiau kaip trys Komisijos nariai.

5. Prieš pradėdant laikyti Medžioklės egzamino teorijos ir šaudymo egzaminus, Komisija privalo:

5.1. patikrinti kiekvieno egzaminuojamojo tapatybę;

5.2. supažindinti egzaminuojamąjį (-uosius) su egzamino sąlygomis ir tvarka.

6. Pagal 4 punkte nurodytus protokolus Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių nustatyta tvarka išlaikiusiems Medžioklės egzaminą asmenims išduodami Lietuvos Respublikos medžiotojo bilietai.

7. Jei egzaminuojamasis neišlaiko kurios nors Medžioklės egzamino dalies, pakartotinai laikyti šią dalį leidžiama kitu Komisijos paskirtu laiku.

**II. TEORIJOS EGZAMINAS**

8. Teorijos egzamino metu tikrinamos ir vertinamos egzaminuojamojo teorinės žinios.

9. Teorijos egzaminas laikomas kompiuteriu. Egzaminuojamiesiems sudaroma galimybė prieš teorijos egzaminą susipažinti su egzaminavimo programos veikimo principu.

10. Teorijos egzamino metu kiekvienam egzaminuojamam asmeniui suteikiami individualūs prisijungimo vardai ir vienkartiniai slaptažodžiai (slaptažodžiai – galiojantys tik vienam prisijungimui). Egzaminuojamajam pateikiamas testas su pasirenkamais atsakymais. Testas sudaromas iš klausimų, parinktų atsitiktinumo principu, naudojant kompiuterines programines priemones.

11. Teorijos egzamino klausimus tvirtina Lietuvos Respublikos aplinkos ministras. Teorijos egzamino klausimų programa ir turinys atitinka Medžiotojų mokymo kursų ir stažuotės programą, tvirtinamą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro.

12. Testą sudaro 2 dalys. Iš viso 70 klausimų:

12.1. pirmoji dalis: 20 klausimų iš saugaus elgesio medžioklėje (įskaitant ir saugaus elgesio medžioklėje šaudymo situacijas) reikalavimų;

12.2. antroji dalis: 50 klausimų iš kitų 11 punkte nurodytos programos temų.

13. Testui spręsti skiriamos 45 minutės: 15 minučių pirmajai daliai ir 30 minučių antrajai

daliai. Pasibaigus skirtajam laikui, teorijos egzaminas nutraukiamas.

14. Neišlaikius testo pirmosios dalies, laikyti testo antrosios dalies neleidžiama. Neišlaikius testo antrosios dalies, teorijos egzaminas laikomas iš naujo.

15. Testo pirmoji dalis laikoma išlaikyta, jei per nustatytą laiką teisingai atsakyta į ne mažiau kaip 90 procentų pateiktų klausimų.

16. Testo antroji dalis laikoma išlaikyta, jei per nustatytą laiką teisingai atsakyta į ne mažiau kaip 70 procentų pateiktų klausimų.

17. Jei atsakinėdamas į testo klausimus egzaminuojamasis naudojami literatūra, mobiliojo ryšio ar kitomis informacijos priėmimo ir perdavimo priemonėmis arba kalbasi su kitais asmenimis, šio asmens teorijos egzaminas nutraukiamas, o egzamino rezultatas įvertinamas neigiamai.

18. Jei teorijos egzamino metu sugenda programinė ar techninė įranga, teorinio egzamino rezultatas anuliuojamas, o teorijos egzaminas laikomas iš naujo.

### III. ŠAUDYMO EGZAMINAS

19. Šaudymo egzamino metu tikrinami ir vertinami egzaminuojamojo praktiniai medžiojimo įgūdžiai.

20. Šio egzamino metu stojantysis į medžiotojus privalo pademonstruoti, kad moka elgtis su šautuvu, moka jį užtaisyti, atlikdamas šaudymo pratimą, laikosi saugaus elgesio reikalavimų. Nesugebantiems įvykdyti šių pradinių reikalavimų neleidžiama toliau dalyvauti šaudymo egzamine.

21. Šaudymo egzaminas laikomas atliekant vieną iš nurodytų pratimų: „šaudymas į bėgantį šerną“ arba „šaudymas į lėkšteles“ tranšėjiniame arba apvaliame stende. Konkretų pratimą pagal turimas galimybes pasirenka Komisija.

22. Atlikdamas pratimą „šaudymas į bėgantį šerną“, egzaminuojamasis turi teisę atlikti dvi šaudymo serijas po penkis šūvius. Egzaminas laikomas išlaikytu, jeigu egzaminuojamasis, šaudydamas iš standartinės padėties (stovint, be atramos, iš 35 m atstumo) kulkomis, nors vienoje serijoje į taikinį pataiko tris kartus, kurių kiekvienas duoda ne mažiau kaip 1 tašką.

23. Atlikdamas pratimą „šaudymas į lėkšteles“ apvaliame arba tranšėjiniame stende, egzaminuojamasis turi teisę atlikti dvi šaudymo serijas po penkiolika lėkštelių. Lėkštelės skridimo kryptis ir atstumas šaudančiajam turi būti žinomi iš anksto. Vienos lėkštelės numušimui egzaminuojamasis turi 2 šovinius. Egzaminas laikomas išlaikytu, jeigu egzaminuojamasis nors vienoje serijoje numuša ne mažiau kaip penkias lėkšteles.

### IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Su Medžioklės egzamino teorijos egzamino rezultatais nesutinkantis egzaminuojamasis ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po minėto egzamino gali pateikti atitinkamo Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento direktoriui apeliaciją dėl minėto egzamino įvertinimo.

Apeliacijoje turi būti nurodyta: apeliaciją teikiančio asmens vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, data, egzaminavimo data, apeliacijos motyvai ir reikalavimai. Apeliaciją pasirašo ją pateikęs asmuo.

Apeliacija turi būti išnagrinėta ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jos gavimo. Apeliacijos nagrinėjime dalyvauja Komisija, vykdydžiusi egzaminą, kurio rezultatai yra ginčijami.

Apie priimtą sprendimą egzaminuojamasis informuojamas raštu.

*Priedo pakeitimai:*

Nr. [D1-732](#), 2009-12-02, Žin., 2009, Nr. 145-6459 (2009-12-08), i. k. 109301MISAK00D1-732

Medžioklės egzamino tvarkos aprašo  
1 priedas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS \_\_\_\_\_ REGIONO  
APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTO TEISĖS MEDŽIOTI SUTEIKIMO IR  
PANAIKINIMO KOMISIJA**

**MEDŽIOKLĖS EGZAMINO  
TEORIJOS EGZAMINO  
PROTOKOLAS**

200\_\_ m. \_\_\_\_\_ d. Nr.

\_\_\_\_\_ (vieta)

Teisės medžioti suteikimo ir panaikinimo komisijos pirmininkas \_\_\_\_\_

Nariai \_\_\_\_\_

Medžioklės egzamino teorijos egzamino rezultatai:

Eil. Nr.	Egzaminuojamojo vardas, pavardė	Rezultatai (procentais)		Žyma apie egzamino išlaikymą/ neišlaikymą
		1-oji testo dalis	2-oji testo dalis	
1.				
2.				
3.				
4.				

Medžioklės egzamino teorijos egzaminą išlaikė \_\_\_\_\_ asmenų, neišlaikė \_\_\_\_\_ asmenų.  
Komisijos pirmininkas \_\_\_\_\_

(parašas) (vardas, pavardė)

Nariai \_\_\_\_\_

(parašas) (vardas, pavardė)

(parašas) (vardas, pavardė)

(parašas) (vardas, pavardė)

(parašas) (vardas, pavardė)

\_\_\_\_\_

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MISTERIJOS \_\_\_\_\_ REGIONO  
APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTO TEISĖS MEDŽIOTI SUTEIKIMO IR  
PANAIKINIMO KOMISIJA**

**MEDŽIOKLĖS EGZAMINO  
ŠAUDYMO EGZAMINO  
PROTOKOLAS**

200\_\_ m. \_\_\_\_\_ d. Nr.

\_\_\_\_\_  
(vieta)

Teisės medžioti suteikimo ir panaikinimo komisijos pirmininkas \_\_\_\_\_  
Nariai \_\_\_\_\_

Medžioklės egzamino šaudymo egzamino rezultatai:

1. Pratimas „Šaudymas į bėgantį šerną“:

Eil. Nr.	Egzaminuojamojo vardas, pavardė	Rezultatas (kartai)/ Įvertinimas (taškai)				Žyma apie egzamino išlaikymą/neišlaikymą
		1 bandymas		2 bandymas		
1.						
2.						
3.						
4.						

2. Pratimas „Šaudymas į lėkšteles“:

Eil. Nr.	Egzaminuojamojo vardas, pavardė	Rezultatas (lėkštelių skaičius)		Žyma apie egzamino išlaikymą/neišlaikymą
		1 bandymas	2 bandymas	
1.				
2.				
3.				
4.				

Medžioklės egzamino šaudymo egzaminą išlaikė \_\_\_ asmenų, neišlaikė \_\_\_ asmenų.

Komisijos pirmininkas \_\_\_\_\_

(parašas) (vardas, pavardė)

Nariai \_\_\_\_\_

(parašas) (vardas, pavardė)

\_\_\_\_\_

(parašas) (vardas, pavardė)

\_\_\_\_\_

(parašas) (vardas, pavardė)

\_\_\_\_\_

(parašas) (vardas, pavardė)

\_\_\_\_\_

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2002 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 510

## MEDŽIOTOJŲ MOKYMO KURSŲ IR STAŽUOTĖS PROGRAMA

### I. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Išklaudyti medžiotojų mokymo kursus ir atlikti stažuotę pagal šią programą privalo visi asmenys, besirengiantys laikyti medžioklės egzaminą, išskyrus aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentus, kuriems pagal jų mokymo programas buvo dėstomi medžioklės pagrindų kursai.

2. Medžiotojų mokymo kursus gali rengti medžiotojų visuomeninės organizacijos, vienijančios medžiotojų klubus ir būrelius ir biologinio profilio mokslo ir mokymo įstaigos. Teisę mokyti pagal šią programą turi biologai, miškininkai, veterinarijos specialistai, Aplinkos ir Vidaus reikalų ministerijų sistemų darbuotojai, medžioklės trofėjų ekspertai ir ekspertai kinologai. Asmenims, išklausiusiems medžiotojų mokymo kursus, jų organizatoriai privalo išduoti kursų baigimo pažymėjimą.

3. Vienų metų stažuotė atliekama medžiotojų kolektyvuose. Apie jos atlikimą stažuotės organizatoriai privalo išduoti pažymą, patvirtintą kolektyvo vadovo parašu ir antspaudu.

### II. MEDŽIOTOJŲ MOKYMO KURSŲ PROGRAMA

1 TEMA: MEDŽIOKLĖS ISTORIJA, MEDŽIOTOJŲ ORGANIZACIJOS IR MEDŽIOKLĖS TEISĖ

1.1. Medžioklės istorija:

1.1.1. medžioklės reikšmė įvairiuose žmonių visuomenės vystymosi etapuose: pirmykštėje žmonių bendruomenėje, viduramžiuose, šiuolaikinėje visuomenėje;

1.1.2. medžioklė Lietuvoje nuo viduramžių iki XX amžiaus. Kazimiero teisynas 1468 m., Pirmasis Lietuvos statutas 1529 m., Antrasis Lietuvos statutas 1568 m., Trečiasis Lietuvos statutas 1588 m., Valakų įstatymas 1577 m., Karališkoji girių ordinacija 1641 m. (Vladislovo Vazos), Grigorijaus Valavičiaus miškų revizija 1559 m., carinės Rusijos medžioklės įstatymai;

1.1.3. medžioklė tarpukario Lietuvoje. Medžioklės laikinosios taisyklės 1920 m.(prof. P. Matulionio), Medžioklės įstatymas 1925 m., Medžioklės įstatymas ir medžioklės taisyklės 1935 m. (papildymai 1936 m., 1937 m.);

1.1.4. medžioklė sovietmečio Lietuvoje. „Dėl medžioklės taisyklių Lietuvos TSR“ 1946 m., Medžioklės taisyklės 1947, 1951, 1956, 1970 m., nutarimas „Dėl didelių trūkumų tvarkant medžioklės ūkį“ 1989 m., Medžioklės LTSR teritorijoje taisyklės 1990 02 20;

1.1.5. medžioklė nepriklausomoje Lietuvoje. Nutarimas „Dėl medžioklės ūkio tvarkymo Lietuvos Respublikoje“ ir Laikinieji medžioklės ūkio tvarkymo nuostatai 1993 m. Nutarimas „Dėl medžioklės tvarkymo Lietuvos Respublikoje“ ir Medžioklės Lietuvos Respublikoje nuostatai 1994 m. Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės 1995 m., Medžioklės Lietuvos Respublikoje nuostatai ir Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės 2000 m., Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymas, 2002 m.

1.2. Medžiotojų organizacijos:

1.2.1. medžiotojų organizacijų federacija prie Europos Tarybos (FACE), Tarptautinė medžioklės ir medžiojamųjų gyvūnų apsaugos taryba (CIC), kitos tarptautinės organizacijos, susijusios su medžiokle;

1.2.2. Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugija, kitos Lietuvos medžiotojų organizacijos, jų istorija.

1.3. Įstatymai ir įstatyminiai aktai, reglamentuojantys medžioklę ir su ja susijusią veiklą:

1.3.1. Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymas, 2002 m.:

1.3.1.1. nuosavybės teisė į medžiojamuosius gyvūnus ir jų išteklių naudojimo teisė;

1.3.1.2. medžioklės plotų vienetai ir teisės naudoti juose medžiojamųjų gyvūnų išteklius suteikimo tvarka;

1.3.1.3. teisė medžioti;

1.3.1.4. atsakomybė už įstatymo pažeidimus ir medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos atlyginimas;

1.3.2. Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės:

1.3.2.1. teisės medžioti suteikimas;

1.3.2.2. medžioklės įrankiai, priemonės, būdai ir terminai;

1.3.2.3. medžioklės dokumentai;

1.3.2.4. medžioklės eiga;

1.3.2.5. medžiojamųjų gyvūnų sumedžiojimo limitų nustatymas;

1.3.2.6. medžioklės produkcija ir jos naudojimas. Veterinariniai reikalavimai;

1.3.2.7. su medžiokle susijusi draudžiama veikla;

1.3.2.8. Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių vykdymo kontrolė;

1.3.3. įstatymai ir poįstatyminiai teisės aktai, reglamentuojantys medžioklinių lygiavamzdžių ir graižtvinių šautuvų įsigijimo ir laikymo tvarką;

1.3.4. Administracinių nusižengimų kodeksas ir Laukinių gyvūnų rūšims ir jų buveinėms padarytos žalos apskaičiavimo metodika;

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [DI-788](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-23, i. k. 2016-27248

1.3.5. Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams ir miškui apskaičiavimo metodika;

1.3.6. kiti su medžiokle susiję įstatymai ir poįstatyminiai teisės aktai: Laukinės gyvūnijos įstatymas, Miškų įstatymas, Saugomų teritorijų įstatymas ir kt.

## 2 TEMA: ŽVĖRIŲ IR PAUKŠČIŲ BIOLOGIJA

2.1. Medžiojamajai faunai priskiriami žvėrys: stumbras, briedis, taurasis elnias, dėmėtasis elnias, stirna, danielius, muflonas, šernas, pilkasis kiškis, baltasis kiškis, bebras, ondatra, miškinė kiaunė, akmeninė kiaunė, europinė audinė, kanadinė audinė, juodasis šeškas, ūdra, šermuonėlis, žebenkštis, barsukas, vilkas, lapė, mangutas, lūšis, rudoji meška:

2.1.1. paplitimas, gausumas;

2.1.2. morfologija ir morfometrija:

2.1.2.1. išvaizda, plaukų danga, šėrimasis;

2.1.2.2. svoris, kūno matmenys;

2.1.2.3. kaukolė, dantų vystymasis ir kaita;

2.1.2.4. gyvo žvėries amžiaus nustatymas;

2.1.2.5. sumedžioti žvėries amžiaus nustatymas;

2.1.2.6. kanopinių žvėrių ragai: biologinė paskirtis, vystymasis.

2.1.3. Biologinės ir ekologinės ypatybės:

2.1.3.1. gyvenamoji aplinka;

2.1.3.2. mityba;

2.1.3.3. veisimasis;

2.1.3.4. teritorija, paros aktyvumas;

2.1.3.5. veiklos žymės, pėdsakai;

2.1.3.6. populiacijos struktūra;

2.1.3.7. natūralūs priešai.

2.2. Medžiojamajai faunai priskiriami paukščiai: laukinės žąsys, laukinės antys, laukys, kurtinys, tetervinas, jerubė, kurapka, fazanas, putpelė, laukiniai karveliai, slanka, perkūno oželis, varniniai paukščiai, pilkasis garnys, didysis kormoranas:

2.2.1. paplitimas, gausumas;

2.2.2. morfologija ir morfometrija:

2.2.2.1. išvaizda, plunksnos, šėrimasis;

- 2.2.2.2. svoris, matmenys;
- 2.2.2.3. snapas, jo forma;
- 2.2.3. biologinės ir ekologinės ypatybės:
  - 2.2.3.1. gyvenamoji aplinka;
  - 2.2.3.2. mityba;
  - 2.2.3.3. veisimasis;
  - 2.2.3.4. teritorija, paros aktyvumas, migracijos;
  - 2.2.3.5. veiklos žymės pėdsakai;
  - 2.2.3.6. populiacijos struktūra;
  - 2.2.3.7. natūralūs priešai.

2.3. Nemedžiojami žvėrys: vabzdžiaėdžiai, šikšnosparniai, graužikai, banginiai, ruoniai.

Trumpa rūšių apžvalga.

2.4. Nemedžiojami paukščiai: nariniai, kraginiai, gandriniai, žąsiniai, plėšrieji, vištiniai, gerviniai, sėjikiniai, karveliniai, gegutiniai, pelėdiniai, lėliniai, čiurliniai, žalvariniai, geniniai ir žvirbliniai paukščiai. Trumpa rūšių apžvalga.

### 3 TEMA: MEDŽIOKLĖS TECHNOLOGIJA

#### 3.1. Medžioklėje naudojami įrankiai:

3.1.1. medžiokliniai lygiavamzdžiai, graižtviniai ir kombinuoti šautuvai su optiniais taikikliais ar be jų;

3.1.2. lankai ir arbaletai su optiniais taikikliais ar be jų (iki 2004 04 01);

3.1.3. tinklai, graibštai, gaudyklės, užtikrinantys gyvo ir nesužeisto gyvūno pagavimą;

3.1.4. selektyvūs spąstai, užtikrinantys staigią pagauto gyvūno žūtį;

3.1.5. už galūnių sulaikantys spąstai – tik bebrams.

#### 3.2. Medžioklėje naudojamos priemonės:

3.2.1. iškamšos, profiliai, muliažai, natūralūs masalai, feromoniniai jaukai, gyvi ir nesužeisti laukiniai gyvūnai;

3.2.2. peiliai, vėliavėlės;

3.2.3. grynaveisliai medžiokliniai šunys, plėšrieji paukščiai, žirgai;

3.2.4. žiūronai, naktinio stebėjimo prietaisai, stacionarūs ir kilnojami tykojimo bokšteliai, natūralios bei dirbtinės priedangos, slėptuvės;

3.2.5. sausumos ir vandens transporto priemonės;

3.2.6. medžiokliniai prožektoriai (iki 2004 04 01).

#### 3.3. Medžioklės būdai:

3.3.1. medžioklė varant (kanopinių žvėrių, vilkų, lapių, kiškių, fazanų), tylusis varymas;

3.3.2. medžioklė tykojant:

3.3.2.1. medžioklė tykojant prie natūralių pašarų, masalo ar feromoninių jaukų (kanopinių žvėrių, plėšriųjų žvėrių, bebrų, ondatrų, kiškių ir kt.);

3.3.2.2. medžioklė tykojant slėptuvėje arba priedangoje paukščių perskridimo vietose (žąsų, ančių, karvelių);

3.3.2.3. medžioklė tykojant, kai gyvūnai priviliojami su vilbynėmis arba kitaip imituojant jų balsus (elninių žvėrių, vilkų, lapių, jerubių, ančių);

3.3.2.4. medžioklė tykojant, kai gyvūnai priviliojami naudojant jų iškamšas, muliažus, profilius (ančių, žąsų, karvelių, varninių paukščių);

3.3.2.5. medžioklė tykojant su paukščiu viliokliu (krykšte, apuoku) (gaigalų, varninių paukščių);

3.3.2.6. medžioklė tykojant paukščių tuokvietėse (kurtinių, tetervinių);

3.3.2.7. medžioklė tykojant, kai pasinaudojama tuoktuviniu slankų elgesiu (slankų);

3.3.2.8. medžioklė tykojant iš laivelio (ančių, laukių);

3.3.3. medžioklė sėlinant:

3.3.3.1. medžioklė sėlinant (taip pat ir irkline valtimi) prie natūraliai besielgiančių gyvūnų;

- 3.3.3.2. medžioklė sėlinant prie šunų sustabdytų arba pabaidytų gyvūnų (kanopiniai žvėrys, plėšrieji žvėrys, kiškiai, medžiojamieji paukščiai);
- 3.3.3.3. medžioklė sėlinant, kai gyvūnai priviliojami su vilbynėmis arba kitaip imituojant jų balsus (elninių žvėrių, lapių, jerubių, ančių);
- 3.3.3.4. medžioklė sekant pėdsaku (kiaunių, kiškių);
- 3.3.4. medžioklė su šunimis:
  - 3.3.4.1. medžioklė su urviniais šunimis (lapių, mangutų, barsukų, bebrų);
  - 3.3.4.2. medžioklė su laikomis arba kurtais, kai šuo pasiveja ir pagauna žvėrį (plėšriųjų žvėrių, kiškių);
- 3.3.5. medžioklė grandine (lapių, kiškių);
- 3.3.6. medžioklė katilu (lapių, kiškių);
- 3.3.7. medžioklė su plėšriaisiais paukščiais (kiškių, lapių, kurapkų, fazanų, ančių, varninių paukščių);
- 3.3.8. medžioklė su spąstais, gaudyklėmis (plėšriųjų žvėrių, bebrų, ondatrų);
- 3.3.9. medžioklė su vėliavėlėmis (vilkų, lapių);
- 3.3.10. kombinuota medžioklė: kai medžiojant visame miške arba jo dalyje naudojami ir medžioklės varant, ir medžioklės tykojant elementai (kanopinių žvėrių, plėšrūnų);
- 3.3.11. žvėrių ir paukščių gaudymas tyrimų arba perkėlimo tikslais.
- 3.4. Lietuvoje draudžiami žvėrių ir paukščių medžiojimo būdai: naudojant nuodingas medžiagas, kilpas, savišaudžius įrengimus, gaudymo duobes, iš autotransporto ir kiti, nenurodyti Medžioklės taisyklėse kaip teisėti.
- 3.5. Gyvūnų elgsenos panaudojimas jų medžioklėje:
  - 3.5.1. žvėrių ir paukščių medžioklė rujos arba tuoktuvių metu;
  - 3.5.2. žvėrių ir paukščių medžioklė jų mitybinio aktyvumo metu;
  - 3.5.3. paukščių medžioklė jų pastovių perskridimų vietose;
  - 3.5.4. sužeistų žvėrių ir paukščių elgsena;
  - 3.5.5. sužeistų gyvūnų paieška.
- 3.6. Atrankinė kanopinių žvėrių medžioklė:
  - 3.6.1. bendrieji atrankinės medžioklės principai;
  - 3.6.2. briedžių, tauriųjų elnių, stirnų, šernų atranka;
  - 3.6.3. tinkamiausi atrankinei medžioklei medžioklės būdai.
- 3.7. Medžiokliniai ginklai ir šaudmenys:
  - 3.7.1. šaunamojo ginklo istorija;
  - 3.7.2. medžioklinių šautuvų klasifikacija;
  - 3.7.3. lygiavamzdis šautuvas, jo dalys;
  - 3.7.4. graižtvinis medžioklinis šautuvas ir jo dalys;
  - 3.7.5. kombinuotas medžioklinis šautuvas;
  - 3.7.6. lygiavamzdžio šautuvo šovinio tūtelės, kapsulės, kamščiai, parakas;
  - 3.7.7. šratai, grankulkės ir kulkos lygiavamzdžiams šautuvams;
  - 3.7.8. lygiavamzdžio šautuvo šovinių užtaisymas;
  - 3.7.9. lygiavamzdžio šautuvo šūvio balistika;
  - 3.7.10. graižtvinio medžioklinio šautuvo šoviniai;
  - 3.7.11. graižtvinio šautuvo šūvio balistika;
  - 3.7.12. medžioklinio šautuvo pasirinkimas;
  - 3.7.13. lygiavamzdžio šautuvo prišaudymas ir šaudymas iš jo medžioklėje;
  - 3.7.14. graižtvinio šautuvo prišaudymas ir šaudymas iš jo medžioklėje;
  - 3.7.15. optiniai taikikliai;
  - 3.7.16. medžioklinio šautuvo laikymas ir priežiūra;
  - 3.7.17. medžioklinių šautuvų sistemos, juos gaminančios firmos;
- 3.8. Žvėrių ir paukščių gaudymo priemonės:
  - 3.8.1. gyvagaudžiai spąstai, gaudyklės;
  - 3.8.2. spyruokliniai ir prispaudžiantys spąstai;

- 3.8.3. tinklai, graibštai, gaudyklės audinėms, ondatroms ir bebrams gaudyti;
- 3.8.4. bučiai, venteriai ir užkrentantys tinklai kurapkoms, fazanams, antims gaudyti (žiedavimui, perkėlimui, perlaikymui);
- 3.8.5. tinklai kanopiniams žvėrimis, kiškiams, paukščiams gaudyti (žymėjimui, perkėlimui);
- 3.8.6. varninių ir plėšriųjų paukščių gaudyklės;
- 3.8.7. aptvarai kanopinių žvėrių gaudymui (žymėjimui, perkėlimui).
- 3.9. Medžioklinis inventorių: žiūronai, kompasas, vėliavėlės, vilbynės profiliai, maketai, bokšteliai, uždangos, medžiokliniai peiliai, medžioklinis krepšys, šovininė, medžiotojo apranga, apavas ir kt.
- 3.10. Medžiokliniai šunys, medžioklėje naudojami plėšrieji paukščiai, paukščiai viliokliai, kiti medžioklėje panaudojami gyvūnai:
  - 3.10.1. šuns kilmė, kinologija;
  - 3.10.2. šuns eksterjeras, konstitucija, standartai, veislių grupės;
  - 3.10.3. britų vizlai, kontinento vizlai, terjerai, spanieliai, retriveriai, taksai, pėdsekiai, skalikai, laikos, kurtai:
    - 3.10.3.1. Lietuvoje medžioklei naudojamos šunų veislės;
    - 3.10.3.2. panaudojimas medžioklėje;
    - 3.10.3.3. darbinių savybių ypatumai;
  - 3.10.4. medžioklinio šuns pasirinkimas;
  - 3.10.5. kalės ir šuniukų priežiūra, auklėjimas;
  - 3.10.6. suaugusio šuns priežiūra;
  - 3.10.7. šuns mokymas;
  - 3.10.8. šunų apžiūros, parodos, darbinių savybių bandymai;
  - 3.10.9. šunų ligos;
  - 3.10.10. medžioklėje naudojami plėšrieji paukščiai;
  - 3.10.11. paukščiai viliokliai: krykštė, apuokas;
  - 3.10.12. žebenkštis, šeškas ir kiti medžioklėje naudojami gyvūnai.
- 3.11. Medžioklės produkcija:
  - 3.11.1. pirminis kanopinių žvėrių išdorojimas;
  - 3.11.2. pirminis smulkiosios faunos išdorojimas;
  - 3.11.3. kailių lupimo būdai, kailių pirminis paruošimas, pagrindinių medžiojamųjų žvėrių rūšių kailių lupimo būdai;
  - 3.11.4. veterinariniai reikalavimai dorojant žvėris, veterinariniai tyrimai;
  - 3.11.5. laukinio pirminis paruošimas, brandinimas, išsaugojimas, naudojimas.

#### 4 TEMA: MEDŽIOKLĖS TROFĖJAI

- 4.1. Medžioklės trofėjai, vertinami pagal CIC sistemą.
- 4.2. Kiti (mažieji) trofėjai.
- 4.3. Medžioklės trofėjų paruošimas:
  - 4.3.1. šerno iltys;
  - 4.3.2. elninių ir dykaragių žvėrių ragai;
  - 4.3.3. plėšriųjų žvėrių kaukolės;
  - 4.3.4. plėšriųjų žvėrių kailiai.
- 4.4. Medžioklės trofėjų saugojimas.
- 4.5. Medžioklės trofėjų apžiūros ir parodos.
- 4.6. Medžioklės trofėjų vertinimas.

#### 5 TEMA: MEDŽIOKLĖS TRADICIJOS IR ETIKA

- 5.1. Etiniai ir moraliniai medžioklės principai.
- 5.2. Medžioklės terminologija, signalai, rikiuotės.
- 5.3. Laimikio pagerbimas miške. Simbolinės šakelės.
- 5.4. Šakelių panaudojimas informacijai perduoti.

- 5.5. Laimikio pagerbimas po medžioklės (išguldymas).
- 5.6. Ginčų dėl laimikio sprendimas.
- 5.7. Medžiotojo elgesys prieš ir po šūvio.
- 5.8. Medžiotojų tradicijos, medžiotojų šventės, medžiotojų apranga, medžiokliniai papuošalai.

## 6 TEMA: MEDŽIOKLĖTYRA IR BIOTECHNIJA

- 6.1. Medžiojamųjų gyvūnų gyvenamoji aplinka, mitybos vietos, pašarai:
  - 6.1.1. miškai, jų skirstymas pagal tinkamumą medžiojamiesiems gyvūnams;
  - 6.1.2. laukai ir žemės ūkio naudmenos, jų tinkamumas medžiojamajai faunai;
  - 6.1.3. pelkės ir jų vandenys, jų tinkamumas medžiojamai faunai;
  - 6.1.4. medžiojamųjų žvėrių ir paukščių mitybos vietos miškuose, laukuose, žemės ūkio naudmenose, pelkėse ir vandenyse;
  - 6.1.5. pašariniai augalai, tinkami žvėrimis ir paukščiams;
  - 6.1.6. teritorijos miškingumo, miškų ir laukų dydžio ir konfigūracijos reikšmė medžiojamosios faunos gausumui;
  - 6.1.7. pamiškės efektas;
  - 6.1.8. miško augalų bendrijos ir jų reikšmė žvėrių mitybai ir slėpimuisi.
- 6.2. Ūkinės žmonių veiklos įtaka medžiojamiesiems gyvūnams:
  - 6.2.1. plyni miško kirtimai;
  - 6.2.2. neplynieji miško kirtimai;
  - 6.2.3. miško želdymas;
  - 6.2.4. miškų nusausinimas;
  - 6.2.5. laukų melioracija;
  - 6.2.6. žemės ūkio darbų mechanizavimas ir chemizavimas;
  - 6.2.7. sėjomainos;
  - 6.2.8. dirbtiniai vandens telkiniai;
  - 6.2.9. keliai, autostrados, geležinkeliai.
- 6.3. Medžiojamųjų gyvūnų apskaita, tankumas, kaimenės tvarkymas:
  - 6.3.1. kanopinių žvėrių apskaitos metodai (vizualinis, kvartalinis, dvikartinis – kvartalinis, išvairo iš kvartalų, stebint prie šėryklų, rujos metu, pagal žiemos išmatų krūveles, aviaapskaita) ir laikas;
  - 6.3.2. urvinių žvėrių apskaitos metodai ir laikas;
  - 6.3.3. kiškių, kurapkų apskaitos metodai ir laikas;
  - 6.3.4. bebrų, ondatrų apskaitos metodai ir laikas;
  - 6.3.5. vandens paukščių apskaitos metodai ir laikas;
  - 6.3.6. kanopinių žvėrių tankumas, tankumo normos;
  - 6.3.7. briedžių kaimenės racionalus tvarkymas;
  - 6.3.8. taurių elnių kaimenės racionalus tvarkymas;
  - 6.3.9. stirnų kaimenės racionalus tvarkymas;
  - 6.3.10. šernų kaimenės racionalus tvarkymas;
  - 6.3.11. miško želdinių ir žemės ūkio kultūrų apsaugos nuo žvėrių daromos žalos priemonės.
- 6.4. Medžiojamųjų gyvūnų gausinimas. Palankių gyvenamosios aplinkos sąlygų sudarymas:
  - 6.4.1. palankūs faunai bei specialūs miško kirtimai;
  - 6.4.2. drebulių kirtimo atliekų panaudojimas pašarams;
  - 6.4.3. specialūs miško želdiniai;
  - 6.4.4. remizės;
  - 6.4.5. ramybės zonos;
  - 6.4.6. pašariniai laukeliai;
  - 6.4.7. pašariniai augalai;
  - 6.4.8. medžiojamosios faunos išsaugojimo priemonės žemės ūkio darbų metu;
  - 6.4.9. sniego valymas nuo žiemkenčių, uogienojų ir kitų gyvūnų mėgstamų kultūrų;

- 6.4.10. papildomas šėrimas (sultingaisiais, grubiaisiais, koncentruotais, mineraliniais pašarais), šėrimo normos;
- 6.4.11. biotechniniai įrenginiai (šėryklos, ėdžios, laižyklos, pašiūrės, slėptuvės, pašarų sandėliai ir kt.);
- 6.4.12. vandens paukščių gyvenamųjų ir mitybos sąlygų gerinimas ir išsaugojimas;
- 6.4.13. laukų faunos gyvenimo ir mitybos sąlygų gerinimas ir išsaugojimas;
- 6.4.14. gyvūnų aklimatizacija ir reaklimatizacija;
- 6.4.15. gyvūnų veisimas nelaisvėje (vištinių paukščių, vandens paukščių, kiškių, kanopinių žvėrių ir kt.);
- 6.4.16. kurapkų gaudymas ir perlaikymas voljeruose per žiemą;
- 6.4.17. mangutų, varninių paukščių, benamių šunų ir kačių įtaka smulkiosios medžiojamosios faunos gausumui, jų skaičiaus reguliavimas.
- 6.5. Medžiojamųjų žvėrių ir paukščių ligos:
  - 6.5.1. infekcinės ligos;
  - 6.5.2. invazinės ligos;
  - 6.5.3. neužkrečiamos ligos;
  - 6.5.4. ligų profilaktinės priemonės.

## 7 TEMA: APLINKOS APSAUGA

- 7.1. Ekologijos mokslas. Pagrindinių ekologijos sąvokų trumpas aptarimas.
- 7.2. Valstybinė aplinkos apsaugos struktūra Lietuvoje.
- 7.3. Saugomos teritorijos:
  - 7.3.1. rezervatai;
  - 7.3.2. valstybiniai parkai, jų kategorijos;
  - 7.3.3. draustiniai, jų kategorijos;
  - 7.3.4. saugomi kraštovaizdžio objektai;
  - 7.3.5. kitos saugomos teritorijos.
- 7.4. Lietuvos raudonoji knyga:
  - 7.4.1. tikslas ir paskirtis;
  - 7.4.2. struktūra, sudarymo principai;
  - 7.4.3. trumpas rūšių, įtrauktų į Raudonąją knygą, aptarimas.
- 7.5. Priešgaisrinė-sanitarinė miškų apsauga.

## 8 TEMA: MEDŽIOKLĖS SAUGUMAS. PIRMOJI MEDICININĖ PAGALBA

- 8.1. Saugumo reikalavimai laikant medžioklinį ginklą namuose.
- 8.2. Saugumo reikalavimai transportuojant medžioklinį ginklą.
- 8.3. Saugus elgesys naudojant ginklą medžioklėje.
- 8.4. Saugus elgesys kolektyvinėse medžioklėse.
- 8.5. Draudimai, susiję su saugiu elgesiu medžioklėje.
- 8.6. Pirmoji medicininė pagalba.
- 8.7. Medžioklės vadovo ir medžiotojų veiksmai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susijusiam su medžioklės taisyklių pažeidimu.

## 9 TEMA: PRAKTINIAI MEDŽIOJIMO ĮGŪDŽIAI

- 9.1. Medžioklinio ginklo naudojimo įgūdžiai:
  - 9.1.1. medžioklinio ginklo išardymas ir surinkimas;
  - 9.1.2. šaudymas į nejudančius taikinius (teorija ir praktiniai užsiėmimai);
  - 9.1.3. šaudymas į judančius taikinius (teorija ir praktiniai užsiėmimai):
    - 9.1.3.1. šaudymas į „bėgantį šerną“;
    - 9.1.3.2. šaudymas į „skraidančias lėkšteles“;
  - 9.1.4. saugaus elgesio, naudojant medžioklinį šautuvą, įgūdžiai;

9.1.4.1. šautuvo naudojimas kolektyvinėse medžioklėse, medžiojant grandine, katilu, varant: šaudymo sektoriai ir kampai, šautuvo užtaisymas ir ištaisymas, elgesys su šautuvu, laukiant laimikio, pereinant iš vienos medžiojimo vietos į kitą, medžiotojų susibūrimo vietose;

9.1.4.2. šautuvo naudojimas tykojant: šautuvo užtaisymas ir ištaisymas, elgesys su šautuvu lipant į tykojimo bokštelį ir išlipant iš jo, šaudymo sektorių pasirinkimas;

9.1.4.3. šautuvo naudojimas paukščių medžioklėse;

9.1.4.4. šautuvo naudojimas individualioje medžioklėje.

9.2. Medžiojamųjų gyvūnų atpažinimo įgūdžiai:

9.2.1. gyvūnų atpažinimo įgūdžių ugdymas panaudojant nuotraukas, piešinius, medžioklės trofėjus, iškamšas, esant galimybei – muziejų kolekcijas;

9.2.2. gyvūnų atpažinimo įgūdžių ugdymas pasinaudojant turimomis galimybėmis juos stebėti aptvaruose arba gamtoje;

9.2.3. gyvūnų pėdsakų ir veiklos žymių atpažinimo įgūdžių ugdymas panaudojant nuotraukas, piešinius, schemas ir turimas galimybes rasti juos gamtoje.

### III. STAŽUOTĖ

Stažotės metu stažuotojas privalo praktiškai susipažinti su:

1. medžioklės organizavimu ir eiga:

1.1. medžioklės vadovo, medžiotojų, šunų vedlių, varovų vadovo, varovų pareigomis ir teisėmis;

1.2. medžioklės dokumentais, medžioklės lapų ir licencijų užpildymo tvarka;

1.3. varymų planavimu;

1.4. tykojimo ar sėlinimo teritorijų pasiskirstymu;

1.5. tykojimo bokštelių statyba ir įrengimu.

2. Medžioklės įrankiais, priemonėmis ir būdais.

3. Saugaus elgesio medžioklėje reikalavimais:

3.1. saugiu elgesiu medžioklėje su varovais;

3.2. saugiu elgesiu medžiojant grandine ar katilu;

3.3. saugiu elgesiu tykojant, sėlinant;

3.4. saugiu elgesiu medžiojant paukščius;

4. Medžioklės tradicijomis ir etika.

5. Medžiojamaisiais žvėrimis ir paukščiais, sutinkamais stažavimosi plotuose, jų pėdsakais ir veiklos žymėmis, elgsena, apskaitos būdais.

6. Medžiojamųjų gyvūnų gausinimo ir jų gyvenamosios aplinkos gerinimo būdais ir priemonėmis:

6.1. biotechninių įrenginių (šėryklų, ėdžių, druskos laižyklų, slėptuvių kurapkoms ir kt.) gamyba ir panaudojimu;

6.2. medžiojamųjų gyvūnų mitybos sąlygų pagerinimu žiemos metu (pašarais, jų parinkimu ir pateikimu gyvūnams, kitomis priemonėmis);

6.3. remizių ir pašarinių laukelių įrengimu ir panaudojimu;

6.4. vandens paukščių veisimosi sąlygų pagerinimu (dirbtinių lizdaviečių gamyba ir įrengimu);

6.5. plėšrūnų skaičiaus reguliavimu;

6.6. ramybės zonomis, plotų joms parinkimu.

7. Veterinariniais reikalavimais medžioklėje:

7.1. pirminio žvėrių apdorojimo aikštelės įrengimu;

7.2. šernienos mėginių veterinariniams tyrimams paėmimu ir pateikimu;

7.3. pirminių sumedžiotų žvėrių ir paukščių apdorojimu.

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-612](#), 2008-11-14, Žin., 2008, Nr. 135-5271 (2008-11-25), i. k. 108301MISAK00D1-612

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. 510 "Dėl Medžioklės egzamino tvarkos ir programos ir medžiotojų mokymo kursų ir stažuotės programos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-732](#), 2009-12-02, Žin., 2009, Nr. 145-6459 (2009-12-08), i. k. 109301MISAK00D1-732

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. 510 "Dėl Medžioklės egzamino tvarkos ir programos ir medžiotojų mokymo kursų ir stažuotės programos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-788](#), 2016-11-22, paskelbta TAR 2016-11-23, i. k. 2016-27248

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. 510 „Dėl Medžioklės egzamino tvarkos ir programos ir Medžiotojų mokymo kursų ir stažuotės programos patvirtinimo“ pakeitimo